

ANNONS:

**VÄLKOMMEN TILL DEN STORA
ROBOTDAGEN****9 OKTOBER KL 9.00–16.30
CLARION HOTEL SIGN, STOCKHOLM****DAGENS
ARBETE**

DA GRANSKAR ASBEST

"En fara om kunskapen sjunker"

16 juni, 2015

Arbetsmiljöverket måste bli tuffare och riskerna med asbest måste lyftas upp. Statssekreterare Irene Wennemo oroas över att asbestfrågorna glöms bort. Hon öppnar också för att regelverket om asbest i gruvor kan behöva ändras.

Irene Wennemo. Statssekreterare på arbetsmarknadsdepartementet. FOTO: TT NYHETSBYRÅN

Vad vet du om riskerna med asbest idag?

– Det ska inte finnas asbest i arbetsmiljön men det finns. Vid renoveringsarbeten och när man sanerar och river så blir folk exponerade, utsatta, igen, säger Wennemo.

Det sägs att 400 000 ton asbest finns bundet i Sverige?

– Jag har själv asbest i form av eternitplattor i ett sommarhus. Det är inte självklart att folk skulle veta att det kan vara farligt att plocka ner dem. Asbest är ett klassiskt exempel på en arbetssjukdom där det krävs en långvarig exponering för att drabbas och bli sjuk.

Det är tre gånger fler som årligen drabbas av dödlig asbestcancer som dör i arbetsplatsolyckor. Hur ser du på det?

– Det är faktiskt helt otroligt. Problemet är att en del kan ha blivit utsatta för asbest för länge sedan. Men vi har vetat att även om arbetsuppgifter med asbest fasades ut

så skulle det ligga kvar på en hög nivå under en lång period.

– Det är svårt att säga hur utvecklingen kommer att se ut framöver. Det är en fara när kunskaperna om asbest sjunker i befolkningen. Dessutom får vi fler företag som struntar i arbetsmiljön. Då riskerar det här att fortsätta öka.

Hur ska problemen lösas?

– Klassiskt arbetsmiljöarbete. Det finns företag som medvetet använder dålig arbetsmiljö som en konkurrensfördel. Vi måste komma åt dem. I entreprenörsverksamhet med arbetskraft som kanske inte vet sina rättigheter finns möjligheter att lägga låga bud på saneringsjobb. Det är klart att det går snabbare och är billigare om man skiter i alla skyddsåtgärder.

Irene Wennemo är statssekreterare åt arbetsmarknadsminister Ylva Johansson som har ansvar för bland annat arbetsmiljön. Hon säger att regeringen har satt fokus på företag som struntar i arbetsmiljön, företag som dessutom ofta saknar ofta kollektivavtal och fuskar med skatter.

– Med ett samarbete mellan myndigheter kan vi komma tillrätta med problem. Skatteverket ligger långt framme och är angelägna över att samarbeta med Arbetsmiljöverket.

– Norge har jobbat tuffare mot det de kallar arbetslivskriminalitet där olika myndigheter samverkar. Bryter man mot en regel medvetet så bryter man antagligen mot andra regler också.

Behöver Arbetsmiljöverket bli tuffare?

– Jag har sagt att det är viktigt att jobba aktivt mot den här typen av verksamhet. På vissa områden handlar det om medvetna brott mot arbetsmiljöregler, där måste man bli tuffare.

Vi har exempel på hur det rivits asbest i en skola nära omklädningsrum där barn bytt om?

– Det verkar anmärkningsvärt att man haft asbesten i luften i en skola. Att man inte haft kontroll på det i samband med en rivning.

Känner du till att det finns asbest i svenska gruvor?

– Nej, det har jag aldrig hört. Det står jag för.

Stora delar av Arbetsmiljöverkets asbestföreskrift gäller inte gruvor, varför?

– Jag vet faktiskt inte. Det är något du måste prata med Arbetsmiljöverket om. Men är det felaktigt får man göra om föreskriften.

Australien har ett omfattande regelverk. Är det inte rimligt att vi har det i Sverige också?

– Nu vet inte jag hur vanligt det är. Men vi är en hyggligt stor gruvnation. Det låter rimligt att vi bör ha ett regelverk.

Gruvbolagen mäter asbest själva, borde inte det göras av oberoende organ?

– Det beror på. Jag tycker inte det är en självklarhet om de gör det på rätt sätt. Det är mycket som är delegerat till arbetsgivaren där det går att kontrollera att de gör det på rätt sätt.

Gruvarbetare är oroliga, det har inte känt till att det finns asbest i gruvorna?

– Jag förstår det. I byggnationer har man en liten aning. I gruvor är det ändå svårare. Där är det ändå viktigare att arbetsgivaren tar sitt ansvar och har en ständig bevakning.

Har asbestdiskussionen tystnat?

– Ja. Det är ett problem i sig. Har man en arbetsgivare som inte tar sitt fulla ansvar så bygger det på att någon annan tar det. Att det finns skyddsombud och en hög medvetandenivå hos alla arbetstagare.

– Det är överlag ett problem hur mycket expertkunskaper det finns på central nivå på Arbetsmiljöverket för att kunna göra föreskrifter. Det kommer att behöva göras nyrekryteringar på myndigheten.

Behövs det informationsinsatser om riskerna med asbest?

– Det är något vi behöver tänka på när vi håller på med

vår arbetsmiljöstrategi. Gamla arbetsmiljöproblem kan dyka upp igen. Nu byggs det och rivs. Har asbestfrågan varit en ickefråga länge så måste den aktualiseras igen.

– På 70- och 80-talet hade alla koll på hur farligt asbest var. Kunskapen försvinner snabbt om man inte håller den vid liv.

Marcus Derland och Elinor Torp